

community peacemaker teams

قوفلکردنی تهواوهتی سەر سنور: ئۆپهراسیۆنی سەربازی بەهاری ۲۰۲۴ ی سوپای تورکیا له قوڵایی خاکی هەریمی کوردستاندا.

قوفلکردنی تهواوهتی سەر سنور: ئۆپهراسیۆنی سەربازی بەهاری ۲۰۲۴ ی سوپای تورکیا له قوڵایی خاکی هەریمی کوردستاندا.

له‌دوای ئەنجامدانی هەوت ئۆپهراسیۆنی سەربازی ئاسمانیی و خاگره‌وی سوپای تورکیا له کانوونی یەکه‌می ۲۰۱۷ هه‌ تاوه‌كو نیسانی ۲۰۲۲، ده‌وڵەتی تورکیا توانی بەرێژە ۸۶.۲٪ی سنوری نیوان عێراق - تورکیا داگیر بکات و بە قوڵایی ۵ بۆ ۴۰ کیلۆمەتر، ۶۴ بنکه و باره‌گای سەربازی له‌ناو خاکی هەریمی کوردستاندا جیگیر بکات.

له ئۆپهراسیۆنی ئەمجاره‌یدا، سوپای تورکیا چاری بریوه‌ته سەر کۆنترۆڵکردنی زنجیره‌ چپای گارا. نامانج له‌م ئۆپهراسیۆنەش قوفلکردنی تهواوه‌تی سنوری نیوان هەریمی کوردستانی عێراق - تورکیایه و کۆتاییه‌ینانه به‌ جموجۆلی گهریلاکانی پارته‌ی کرێکارانی کوردستان و قه‌لاچۆکر دنیانه به‌ درێژی زنجیره‌ چپای گارا. ئێستا تورکیا له‌ قو‌ناغی ئەنجامدانی ناماده‌کاری ئۆپهراسیۆنه‌که‌دايه و له‌ قو‌ناغی ناماده‌کاریشدا که به‌ بۆردومانی گونده‌کانی ده‌ووروبه‌ری چپای گارا ده‌ستپێک‌کردوه، چوار هاو‌وڵاتی مه‌دنی شه‌هیدبوون و هاو‌وڵاتییه‌کی تری مه‌دنی بریندار بووه.

چيای گارا، ناوچهیهکی ستراتیژی به به‌هایه. به شارژیی جموژیی گه‌ریلاکانی پارتی کریکارانی کوردستان له ناوچه‌که‌دا دادمن‌درییت و هسردو پاریزگای ههولیز و دهوک به‌یه‌که‌وه ده‌به‌ستیتیه‌وه. هه‌روه‌ها نه‌شکه‌وت و خه‌رمنده‌کانی نه‌و زنجیره چیا به بونه‌ته په‌ناگه‌یه‌ک بۆ راهینان و خۆ هشاردانی ژماره‌یهکی زۆر له چه‌کدارانی پارتی کریکارانی کوردستان. گارا به به‌رمزی ۲،۲۵۱ مهنتر له ناستی روهی ده‌ریا و به دریزایی ۳۸،۹ کیلومتر هه چوار قه‌زای میزگه‌سۆر، نا‌کری، نامیدی و زاخۆ به‌یه‌که‌وه ده‌به‌ستیتیه‌وه. له دامین و قه‌ده‌پاله‌کانی نه‌و زنجیره چیا به‌دا ۹۴ گوند هه‌ن. له ژماره به ۵۵ گوندیان له‌سالی ۱۹۹۶ هه به‌هۆی بۆردوومان و له‌شکر‌کیشیه‌کانی تورکیا له ناوچه‌که‌دا به ته‌واوی چۆلبوون و له نیستادا ته‌نیا ۳۹ گوندی ناوهدان له ده‌وره‌به‌ری چیا که‌دا ماونه‌ته‌وه.

له قوناعی ناماده‌کاری بۆ راگه‌یانندی ئۆپه‌راسیۆنه‌که به‌شوه‌یه‌کی فه‌رمی، تورکیا بۆردوومانیهکی نیجگار زۆری نه‌جامداوه. به جۆریک که له ۷۰ رۆژی سه‌مه‌تای سالی ۲۰۲۴، سوپای تورکیا ۱۴۱ بۆردوومانی له پاریزگای ده‌وکدا نه‌جامداوه و له ژماره‌یه‌ش ۷۵ بۆردوومان بۆ سه‌ر گونده‌کانی ده‌وره‌به‌ری چیا گارا بووه. نامانج له‌م هه‌رش و بۆردوومانانه‌ش فشار خه‌ستنه‌سه‌ر گوندنه‌شینیانی ده‌وره‌به‌ری چیا گارا بووه که گونده‌کانی خۆیان چۆل بکه‌ن، به‌مه‌ش ریگه‌ی تورکیا بۆ نه‌جامدانی ئۆپه‌راسیۆنه‌که و داگیرکردنی پانتاییه‌کی فره‌وان تری ناوچه‌که خۆشتر و له‌بارتر ده‌بییت. نه‌م جۆره له تاکتیکی پینش نه‌جامدانی ئۆپه‌راسیۆن له‌لایه‌ن سوپای تورکیا وه، به‌شوه‌یه‌کی به‌رچاو پیاده ده‌کریت و له هه‌موو ئۆپه‌راسیۆنه‌کانی پيشووتریشدا په‌یره‌ی لی‌کراوه.

له نه‌جامی بۆردوومانه‌کانی سوپای تورکیا بۆ سه‌ر چیا گارا و له قوناعی ناماده‌کاری ئۆپه‌راسیۆنه‌که‌یدا، چوار هاوولاتی مه‌ده‌نی شه‌هیدبوون و هاوولاتییه‌کی تری مه‌ده‌نیش به‌سه‌ختی برینداربووه. له ۲۰ شوباتی ۲۰۲۴، فرۆکه جه‌نگیه‌کانی تورکیا بۆردوومانی گوندی کافایان کرد که ده‌که‌وته باشوری چیا گارا له ناحیه‌ی دینارته، له قه‌زای نا‌کری و به‌هۆیه‌وه دوو هاوولاتی مه‌ده‌نی به ناوه‌کانی (به‌شیر عومه‌ر و عارف ته‌ها) شه‌هیدبوون. سه‌ر‌باری نه‌وه له ۸ نازاری ۲۰۲۴، فرۆکه جه‌نگیه‌کانی تورکیا بۆردوومانی گوندی دنویکیان کرد که ده‌که‌وته باکوری چیا گاره له ناحیه‌ی دینارته له قه‌زای نا‌کری و به‌هۆیه‌وه دوو هاوولاتی مه‌ده‌نی به ناوه‌کانی (سه‌عید موباره‌ک و ناراز فه‌ره‌ج) شه‌هیدبوون و هاوولاتییه‌کی تری مه‌ده‌نیش به ناوی (سالم موباره‌ک) به‌سه‌ختی برینداربوو. ژماره‌ی قوربانیه‌کانی نه‌م دواییه‌ی بۆردوومانه‌کانی تورکیا له گونده‌کانی ده‌وره‌به‌ری چیا گارا، خواستی تورکیا له نامانجی ئۆپه‌راسیۆنی نه‌م جاریدا روونده‌کاته‌وه.

نه‌مه‌یه‌که‌م جار نه‌یه، که تورکیا به‌مه‌به‌ستی کۆنترۆل‌کردنی چیا گارا ئۆپه‌راسیۆن نه‌جامده‌دات. به‌لکو له مانگی شوباتی ۲۰۲۱، تورکیا له ریگه‌ی شه‌ش هه‌لیکۆپته‌ر و به‌پشتیوانی فرۆکه‌ی جه‌نگی و درۆنه‌وه ئۆپه‌راسیۆنی بۆ سه‌ر چیا گارا نه‌جامدا و سه‌ربازی بۆ سه‌ر چیا که‌دا به‌زاند. له‌م ئۆپه‌راسیۆنه‌دا، ۱۲ زیندانی به‌ر مه‌گه‌ز تورک و زیندانییه‌کی به‌ر مه‌گه‌ز کورد که له ده‌ستی پارتی کریکارانی کوردستاندا بوون له نه‌جامی نه‌م ئۆپه‌راسیۆنه‌دا له نه‌شکه‌وتیه‌کی چیا گارا گیارادا گیانیان سپارد و دواي چوار رۆژ له شه‌ر و پیکدادانی قورس، سوپای تورکیا له سه‌ر زنجیره چیا گارا کشا‌یه‌وه و کۆتایی ئۆپه‌راسیۆنه‌که‌ی راگه‌یاندا.

تیمی کوردستانی عیراقی سی پی تی را‌یده‌گه‌یه‌نیت، که له کاتی راگه‌یانندی ته‌واوته‌ی ئۆپه‌راسیۆنه‌که‌ی تورکیادا، نه‌گه‌ری ناواره‌بوونی نزیکه‌ی ۱۹۰ خانه‌واده‌ی دانیشتوی گونده‌کانی ده‌وره‌به‌ری چیا گارا هه‌یه و نه‌گه‌ری زۆریش هه‌یه که ئۆپه‌راسیۆنه‌که‌ی تورکیا به‌ بی‌زیانی گیانی بۆ سه‌ر هاوولاتیانی مه‌ده‌نی گونده‌کانی ده‌وره‌به‌ری چیا گارا تینه‌په‌ریت.

سی پی تی جه‌خت ده‌کاته‌وه له سه‌ر ده‌سپیشه‌ری ناشتیانه بۆ چاره‌سه‌رکردنی نه‌و نا‌لۆزی و پیکدادانه چه‌کداریه‌یه‌ی که ماوه‌ی ۴۰ ساله له‌نیوان ده‌ولته‌ی تورکیا و پارتی کریکارانی کوردستاندا هه‌یه و بانگه‌واز له حکومه‌تی هه‌رمی کوردستان و حکومه‌تی فیدرالی عیراق و کومه‌لگه‌ی نیوده‌ولته‌ی ده‌کات بۆ پاراستنی گیانی گوندنه‌شینیان و هاوولاتیانی مه‌ده‌نی نیشه‌جه‌یبوی ده‌وره‌به‌ری چیا گارا و ته‌واوی گونده‌کانی سه‌ر سنور.